

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка**

Циклова комісія природничих дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи національного спротиву

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**
Спеціальність **014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)**
Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Трудове навчання та технології)**

Касьянчук В. Д. Основи національного спротиву : робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології). Кременець, 2026. 17 с.

Розробник:

Касьянчук Віталій Дорофійович – викладач місцевого осередку із вивчення захисту України та основ національного спротиву (Кременецький академічний ліцей імені У. Самчука)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії природничих дисциплін

Протокол від «31» серпня 2026 року № 1

Голова циклової комісії

Ірина БЄЛОВА

1. Вступ

Навчальна дисципліна «Основи національного спротиву» передбачає вивчення основних засад державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, основних положень та норм міжнародного гуманітарного права, основ психологічної підготовки, домедичної допомоги, військової топографії, зв'язку, зброї масового ураження, інженерної, тактичної, вогневої підготовки та виживання. Навчальна дисципліна включає теми, які охоплюють теоретичні знання, вміння та навички

Програма адаптується та враховує потреби здобувачів освіти із обмеженнями за станом здоров'я, а також для здобувачів освіти, віровчення і релігійні переконання яких забороняють використовувати зброю, через заміну активних військових практик на самостійне вивчення теоретичних і практичних компонентів дисципліни. Для таких здобувачів освіти передбачено альтернативний формат навчання без необхідності розроблення окремої програми практичного навчання в межах чинної програми дисципліни. Практичне навчання для зазначених категорій студентів здійснюється у безпечній та адаптованій формі, зокрема через: відпрацювання алгоритмів дій у надзвичайних ситуаціях (евакуація, укриття, взаємодія в команді); навчання з домедичної допомоги та тактичної медицини; моделювання ситуацій (кейси, рольові ігри, тренінги); роботу з навчальними матеріалами (відео, інструкції, інтерактивні платформи); виконання практичних завдань за спеціальністю, пов'язаних із безпекою, логістикою, комунікацією чи аналітикою. Оцінювання результатів навчання здійснюється без використання бойових елементів і включає: виконання тестових завдань для перевірки теоретичних знань; оцінювання практичних навичок через ситуаційні задачі та кейси; підготовку індивідуальних або групових проєктів; усні або письмові відповіді (з урахуванням можливостей студента).

Навчальну дисципліну розроблено на основі типової програми «Основи національного спротиву», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 1002 від 30 червня 2026 року.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Трудове навчання та технології за спеціальністю) 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів ECTS: 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Змістових модулів – 1	Спеціальність 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)	
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Трудове навчання та технології)	Рік підготовки:
		4-й
		Семестр
		8-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача освіти – 2	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції
		36 год.
		Практичні заняття
		24 год.
		Самостійна робота
		30 год.
		Вид контролю: Залік у 5 семестрі

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 66,6 % / 33,4 %.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою набуття здобувачами освіти загальної компетентності «здатність до національного спротиву» шляхом формування національно-патріотичної свідомості, громадянської стійкості та набуття ними комплексу теоретичних знань і практичних навичок домедичної допомоги, тактичних дій, мінної безпеки, зв'язку та орієнтування, а також через розвиток психологічної стійкості та розуміння логіки національного спротиву, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Основні завдання курсу:

- набуття знань про засадничі та правові аспекти національного спротиву, в тому числі на тимчасово окупованій території, долучення до волонтерства та допомоги Силам безпеки та оборони України.
- Здобуття здатності діяти в умовах воєнних загроз, надзвичайних ситуацій та кризових станів, приймати рішення та забезпечувати власну і колективну безпеку.
- Оволодіння навичками домедичної допомоги в умовах бойових дій за алгоритмом MARCH.
- Вивчення правил мінної безпеки та дій в умовах застосування зброї масового ураження.
- Орієнтування на місцевості за допомогою карти і компаса та з використанням сучасних геоінформаційних систем.
- Ознайомлення з основами виживання.
- Ознайомлення з основами цифрової безпеки.
- Формування психологічної стійкості та навичок протидії інформаційним та психологічним впливам ворога.
- Засвоєння правил безпечного поводження зі стрілецькою зброєю і ручними гранатами, та формування навичок ведення вогню зі стрілецької зброї.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі **компетентності**:

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9 Здатність до національного спротиву.

Програмні результати навчання

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової передвищої освіти навчальної дисципліни «Основ національного спротиву» сформульований у таких програмних результатах навчання:

РН25 Застосовувати знання і вміння з основ національного спротиву та цивільного захисту, дотримуватися принципів патріотизму, готовності до захисту незалежності, державного суверенітету й територіальної цілісності України.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Аудиторна підготовка

Тема 1. Національний спротив. Національно-патріотична підготовка:

Шлях становлення нації, історичний досвід української самоорганізації національного спротиву в умовах збройної агресії та окупаційного тиску, історія захисту України, формування національної ідентичності, бойовий шлях українського війська, перспективи розвитку держави.

Правові засади: Законодавство України про національний спротив, його мета, завдання та складові (Сили Територіальної оборони, Рух опору, добровільні формування територіальних громад, підготовка населення). Історико-військовий вимір: Українські практики самоорганізації населення для захисту державності, громади й території; історичні приклади територіальних осередків спротиву в умовах окупаційного тиску.

: Формування готовності до виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Тема 2. Міжнародне гуманітарне право Норми та принципи:

Основні принципи міжнародного гуманітарного права, правила ведення війни, заборонені засоби і методи ведення війни. Правовий статус учасників збройних конфліктів. Комбатанти. Некомбатанти. Захист жертв збройних конфліктів. Військовополонені, інтерновані особи та їх правовий статус. Добровольчі формування територіальних громад, які беруть участь у відсічі агресії. Захист населення: Права цивільного населення, військовополонених та інтернованих осіб. Відповідальність: Наслідки порушення норм міжнародного гуманітарного права та механізми документування злочинів.

Тема 3. Психологічна підготовка та стійкість. Стресостійкість:

Прийоми, методи та способи саморегуляції психіки, особливості впливу стресових факторів на психіку людини в умовах надзвичайних ситуацій та збройного конфлікту, дезадаптивні психічні стани (Істерика, паніка, агресія, ступор) та їх прояви. Диференціація стресових станів людини в умовах бойових дій, в окупації, на підконтрольній державі території, під час техногенних катастроф, стихійних лих, терористичних актів. Вплив інформаційного середовища на психоемоційний стан, методи саморегуляції, подолання страху та паніки. Алгоритми подолання страху та панічних реакцій. Практичні техніки саморегуляції психіки (дихальні, м'язові, когнітивні, поведінкові), у тому числі швидкого застосування в екстремальних умовах. Ознаки дезінформації та маніпулятивних технологій. Методи верифікації інформації та критичного мислення для протидії ІПСО. Допомога: Застосування прийомів саморегуляції психіки в стресових ситуаціях, виявлення та класифікація дезадаптивних станів людської психіки, які виникають у відповідь на стрес.

Протокол надання першої психологічної допомоги «б.П», надавання першої психологічної допомоги в екстремальних умовах, подолання дезадаптивних станів людської психіки, психологічна самодопомога (у моменті та після події), техніки контролю та саомоніторингу психічних реакцій і станів.

Тема 4. Домедична допомога Тактична медицина: Основи та принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій та при надзвичайних ситуаціях. Алгоритм надання допомоги за алгоритмом MARCH, PAWS, етапи надання допомоги (допомога під загрозою — Care under fire/Threat, (CUF) та допомога в польових умовах (Tactical Field Care (TFC)). Склад індивідуальної аптечки та правила її використання. Види кровотеч і способи їх зупинки (засіб для зупинки кровотечі механічний вороткового типу). Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Надання допомоги при травмах грудної клітки, внутрішніх органів, кінцівок та інших ушкодженнях. Профілактика захворювань і травматизму. Ознаки шоку в польових умовах та особливості надання домедичної допомоги постраждалим у стані травматичного шоку. Поняття гіпотермії. Основи медичної евакуації, способи переміщення постраждалих, дотримання правил безпеки під час надання домедичної допомоги.

Тема 5. Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості. Орієнтування: Робота з паперовими картами та електронними носіями топографічної інформації, визначення маршрутів та обрахунок відстаней на паперових картах, застосування компасу, орієнтування на місцевості за небесними світилами та місцевими предметами, орієнтування при поганих погодних умовах та в умовах обмеженої видимості й у ночі, визначення точки стояння, сторін горизонту, орієнтирів і відстаней до об'єктів. Порядок руху за азимутом, способи дотримання напрямку руху і подолання (обходу) перешкод. Цифрові технології: Використання геоінформаційних систем та застосунків вітчизняного виробництва, ОзілАпб, МіСьаІ та інших засобів навігації.

Тема 6. Зв'язок та передавання інформації Комунікація: Принципи роботи доступних засобів зв'язку. Правила радіообміну, робота з радіостанціями малої потужності, засобами супутникового зв'язку. Використання стандартів зв'язку та телекомунікаційних протоколів. Безпека: Захист інформації та дій в умовах застосування противником засобів підслуховування, перешкоджання і придушення зв'язку.

Тема 7. Зброя масового ураження. Види загроз: Види радіаційного, хімічного, біологічного зараження та захист від них, види зброї масового ураження та радіаційних, хімічних небезпечних об'єктів, порядок дій на зараженій місцевості. Захист: Використання протигазів, загальновійськових захисних комплектів, захисних споруд та природних укриттів. Алгоритм дій: Дії при застосуванні зброї масового ураження.

Тема 8. Інженерна підготовка та мінна безпека. Мінна безпека: Основи мінної безпеки. Класифікація вибухонебезпечних предметів, демаскуючі ознаки вибухонебезпечних предметів. Порядок дій при виявленні мін і вибухонебезпечних предметів. Фортифікація: Інженерне облаштування позицій, маршрутів та маскування. Використання властивостей місцевості. Загородження: Види інженерних загороджень, основні засоби і способи їх подолання.

Тема 9. Тактична підготовка. Індивідуальна та групова тактика: Основи індивідуальних дій та взаємодії в малих групах, базові принципи загальновійськового бою, способи пересування та укриття в умовах небезпеки, вибір і зміна позицій. Дії в умовах вогневого впливу, алгоритми реагування на загрози, основи взаємодії в малих тактичних групах («двійки», «трійки»), базові відомості про сучасні засоби ведення бою, зокрема безпілотні літальні апарати (БпЛА), їх можливості та ознаки. Дотримання заходів безпеки, орієнтування в обстановці, на місцевості та прийняття рішень у динамічних умовах.

Тема 10. Вогнева підготовка. Зброя: Основи балістики. Маніпуляції з АЕС/АР системами, прицілювання, коригування вогню. Затримки при стрільбі та способи їх усунення, правила безпеки. Призначення, будова та принцип дії ручних гранат. Прийоми та правила метання ручних гранат. Заходи безпеки під час поводження зі стрілецькою зброєю і ручними гранатами. Основи стрільби: Вибір прицілу, точки прицілювання, коригування та управління вогнем.

Тема 11. Вживання та спеціальна підготовка. Автономія: дії за сигналами оповіщення та під час обстрілів. Підготовка тривожної валізи. Добування і очищення води, розведення вогню, приготування їжі в екстремальних умовах, захист від переохолодження, спорудження і обладнання укриттів, маскування розташування і слідів перебування.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин			
		денна форма здобуття освіти			
	усього	у тому числі			
		лекц.	сем.	практ.	сам. роб.
Змістовий модуль 1. Аудиторна підготовка.					
Тема 1. Національний спротив	8	4	-		4
Тема 2. Міжнародне гуманітарне право.	4	2	-		2
Тема 3. Психологічна підготовка та стійкість	6	2	-	2	2
Тема 4. Домедична допомога.	20	4	-	8	8
Тема 5. Військова топографія, навігація орієнтування на місцевості.	6	2	-	2	2
Тема 6. Зв’язок та передавання інформації.	6	2	-	2	2
Тема 7. Зброя масового ураження	6	2	-	2	2
Тема 8. Інженерна підготовка та мінна безпека.	8	4	-	2	2
Тема 9. Тактична підготовка	8	4	-	2	2
Тема 10. Вогнева підготовка (основи).	10	6	-	2	2
Тема 11. Виживання та спеціальна підготовка.	8	4	-	2	2
Разом за змістовим модулем 1.	90	36	-	24	30
Разом годин за навчальним планом.	90	36	-	24	30

6. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Національний спротив. Національна ідентичність та історичний досвід українського спротиву і самоорганізації.	2
2.	Національний спротив. Правові засади та складові сили національного спротиву України від загонів самоорганізації до регулярних підрозділів.	2
3.	Міжнародне гуманітарне право. Норми, принципи та джерела міжнародного гуманітарного права: правила ведення війни, правовий режим захисту населення і військовополонених та механізми притягнення до відповідальності за порушення міжнародного гуманітарного права.	2
4.	Психологічна підготовка та стійкість. Прийоми, методи та способи саморегуляції психіки, особливості впливу стресових факторів на психіку людини в умовах надзвичайних ситуацій та збройного конфлікту, дезадаптивні психічні стани та їх прояви. Диференціація стресових станів людини в умовах бойових дій. Ознаки дезінформації та маніпулятивних технологій. Методи верифікації інформації та критичного мислення для протидії ІПСО.	2
5.	Домедична допомога. Основи та принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій та при надзвичайних ситуаціях. Алгоритм надання допомоги за алгоритмом MARCH, літери M, A, R.	2
6.	Домедична допомога. Основи та принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій та при надзвичайних ситуаціях. Алгоритм надання допомоги за алгоритмом MARCH, літери C, H.	2
7.	Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості. Топографічні карти Збройних Сил України та орієнтування на місцевості.	2
8.	Зв'язок та передавання інформації. Принципи роботи доступних засобів зв'язку. Правила радіообміну, робота з радіостанціями малої потужності, засобами супутникового зв'язку. Використання стандартів зв'язку та телекомунікаційних протоколів.	2
9.	Зброя масового ураження. Види радіаційного, хімічного, біологічного зараження та захист від них, види зброї масового ураження та радіаційних, хімічних небезпечних об'єктів, порядок дій на зараженій місцевості.	2

10.	Інженерна підготовка та мінна безпека. Основи мінної безпеки. Класифікація вибухонебезпечних предметів, демаскуючі ознаки вибухонебезпечних предметів. Порядок дій при виявленні мін і вибухонебезпечних предметів.	2
11.	Інженерна підготовка та мінна безпека. Інженерне облаштування позицій, маршрутів та маскування. Використання властивостей місцевості.	2
12.	Тактична підготовка. Основні правила загальновійськового бою, призначення та бойові можливості підрозділів родів військ Сухопутних військ Збройних сил України, Сил безпілотних систем. Базові відомості про сучасні засоби ведення бою	2
13.	Тактична підготовка. Основи індивідуальних дій та взаємодії в малих групах. Порядок спостереження і доповіді за алгоритмами. Основи індивідуальної тактичної підготовки.	2
14.	Вогнева підготовка. Основи стрільби.	2
15.	Вогнева підготовка. Матеріальна частина стрілецької зброї. 5,45 мм автомат Калашникова АК-74 (АКС-74, АКС-74У, АК-74М) та ручний кулемет Калашникова (РПК-74, РПКС-74).	2
16.	Вогнева підготовка. Матеріальна частина стрілецької зброї. Ручні осколкові гранати РГД-5, Ф-1, РГО, РГН.	2
17.	Виживання та спеціальна підготовка. Основні заходи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах. Дії за сигналами оповіщення та під час обстрілів.	2
18.	Виживання та спеціальна підготовка. Добування і очищення води та приготування їжі. Спорудження і обладнання укриттів.	2

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Психологічна підготовка та стійкість. Застосування прийомів саморегуляції психіки в стресових ситуаціях, виявлення та класифікація дезадаптивних станів людської психіки, які виникають у відповідь на стрес.	2
2.	Домедична допомога. Алгоритм MARCH, літера М. Користування турнікетами, опанування способами накладання турнікетів.	2
3.	Домедична допомога. Алгоритм MARCH, літера М. Тиск, тампонування, перев'язки.	2
4.	Домедична допомога. Алгоритм MARCH, літери А, R, С, Н. Вправи.	2
5.	Домедична допомога. Симуляційні сценарії. Відпрацювання методів евакуації.	2
6.	Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості. Орієнтування та рух за азимутом.	2
7.	Зв'язок та передавання інформації. Опанування основними способами зв'язку, які використовуються в різних видах бою.	2
8.	Зброя масового ураження. Опанування навичками користування протигазом та загальновійськовим захисним комплектом, виконання нормативів із ЗЗМУ №1, 4а, 4б, 8	2
9.	Інженерна підготовка. Протитанкові та протипіхотні міни, їх бойові характеристики, принцип дії, будову, їх установлення та знешкодження, інженерні загородження, їх утримання та подолання, заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами.	2
10.	Тактична підготовка. Виконання обов'язків солдата та порядок дій в оборонному та наступальному бою. Зайняття та маскування вогневої позиції.	2
11.	Вогнева підготовка. Огляд і підготовка автомата АК-74 до стрільби. Спорядження магазину, заряджання і розряджання автомата, постановка на запобіжник. Догляд за індивідуальною зброєю, її утримання та зберігання. Можливі затримки і несправності, що виникають під час стрільби, способи їх усунення. Виконання нормативів з вогневої підготовки.	2
12.	Виживання та спеціальна підготовка. Організація та облаштування місця розташування для малого підрозділу в умовах можливої зустрічі з противником. Добування і очищення води.	2

8. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Мета підготовки держави до здійснення заходів з національного спротиву, основні завдання національного спротиву, важливі складові національного спротиву; історію формування національного спротиву та його складових в умовах відсічі збройної агресії; історичні приклади та досвід самоорганізації українського спротиву в умовах окупації та збройної агресії.	4
2.	Сутність та джерела МГП; принципи ведення війни; правовий статус осіб; режим полону та інтернування.	2
3.	Принципи надання першої психологічної допомоги за протоколом«6.П»	2
4.	Особливості комунікації з медичним персоналом і передачі інформації про постраждалого та його стан	2
5.	Принципи використання індивідуальних засобів медичного забезпечення	2
6.	Застосування допомоги в польових умовах (TFC)	2
7.	Алгоритм надання домедичної допомоги (PAWS)	2
8.	Основи використання геоінформаційних систем для навігації; базові принципи цифрового картографування	2
9.	Правила безпеки застосування смартфонів і мобільних пристроїв, роботи в інтернеті та в месенджерах, захисту електронної пошти, протидію технічному зараженню та безпечному користування публічним Wi-Fi	2
10.	Основні види зброї масового ураження (ядерної, хімічної, біологічної) та їх уражаючі фактори; ознаки ядерного вибуху, хімічного ураження та застосування біологічних речовин; основні типи радіаційно, хімічно- та біологічно небезпечних об'єктів;	2
11.	Протитанкові та протипіхотні міни, їх бойові характеристики, принцип дії, будову, їх установавання та знешкодження, інженерні загородження, їх утримання та подолання;	2
12.	основні правила загальновійськового бою, призначення та бойові можливості підрозділів родів військ Сухопутних військ Збройних сил України, Сил безпілотних систем; порядок спостереження	2
13.	Порядок спостереження за полем бою та вибору цілі, вихідні установки для зброї, порядок ведення та коректування вогню, способи цілевказівки; основи управління	2
14.	Основні заходи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах.	2
	Разом	30

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти на практичних заняттях та під час виконання самостійної роботи

1-2 бали – здобувач фахової передвищої освіти має фрагментарні знання з теми, не може відтворити основні алгоритми дій (зокрема алгоритм MARCH, порядок дій при виявленні вибухонебезпечних предметів, за сигналами оповіщення); практичні дії виконує лише з допомогою викладача, з порушенням послідовності або заходів безпеки; нормативи не виконує; завдання для самостійної роботи виконує частково або на низькому рівні.

3 бали – здобувач фахової передвищої освіти знає основні положення теми та алгоритми дій, але відтворює їх з неточностями; практичні навички виконує повільно, з помилками, які не створюють загрози безпеці, потребує підказок викладача; нормативи виконує не в повному обсязі або на мінімально допустимому рівні; завдання для самостійної роботи виконує з помилками.

4 бали – здобувач фахової передвищої освіти засвоїв теоретичний матеріал теми, правильно пояснює алгоритми дій; практичні навички (накладання турнікета, користування протигазом, орієнтування за картою та азимутом, дії в складі групи тощо) виконує самостійно, у правильній послідовності та з дотриманням заходів безпеки; нормативи виконує; допускає незначні неточності, що не впливають на результат; завдання для самостійної роботи виконує повністю.

5 балів – здобувач фахової передвищої освіти на високому рівні володіє теоретичним матеріалом; впевнено, швидко і без помилок виконує практичні навички, у тому числі під час симуляційних сценаріїв, в умовах обмеженого часу та стресу; суворо дотримується заходів безпеки; нормативи виконує в установлений час; приймає обґрунтовані рішення у змінній обстановці, ефективно діє в складі групи; під час виконання самостійної роботи використовує чинні нормативні документи та офіційні джерела.

9. Методи навчання

Лекції, розповідь, пояснення, бесіда, вправи, навчальна дискусія, метод-кейс, пізнавальні ігри, робота з літературою.

10. Методи контролю:

Усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль, практичний контроль, підсумковий контроль, залік.

11. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Основи національного спротиву».

Оцінку «5», «відмінно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який має системні та глибокі знання правових засад національного спротиву, норм міжнародного гуманітарного права, алгоритмів домедичної допомоги, правил мінної безпеки та дій в умовах застосування зброї масового ураження;

впевнено виконує практичні навички та нормативи, передбачені програмою; приймає обґрунтовані рішення в нестандартних і кризових ситуаціях; критично оцінює інформацію, розпізнає ознаки дезінформації та інформаційно-психологічних операцій; неухильно дотримується заходів безпеки; демонструє психологічну стійкість і готовність до дій в умовах воєнних загроз та надзвичайних ситуацій.

Оцінку «4», «добре» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який має достатньо повні знання з дисципліни та застосовує їх у типових ситуаціях; правильно оперує спеціальною (військовою, медичною, правовою) термінологією; самостійно і в правильній послідовності виконує практичні навички, виконує нормативи; дотримується заходів безпеки; допускає незначні неточності, які не впливають на результат дій і безпеку.

Оцінку «3», «задовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який знає основні положення програмового матеріалу та базові алгоритми дій, проте відтворює їх з помилками; практичні навички виконує повільно, з неточностями, потребує допомоги викладача; нормативи виконує не в повному обсязі; неточно використовує спеціальну термінологію.

Оцінку «2», «незадовільно» – отримує здобувач фахової передвищої освіти, який має фрагментарні знання, не знає основних алгоритмів дій, не здатен виконати базові практичні навички (зупинка критичної кровотечі, дії за сигналами оповіщення, користування засобами індивідуального захисту) або порушує заходи безпеки.

12. Методичне забезпечення:

Конспекти лекцій, методичні розробки практичних занять, пакет контрольних завдань, дидактичне забезпечення самостійної роботи здобувачів освіти, презентації з тем, мультимедійні презентації за змістом тем.

13. Рекомендована література

Основна

1. Бойова система виживання воїна. Навчальний посібник / Шкурпіт О.М., Фелько М.В., Бачинський В.В. Одеса: ВА м. Одеса, 2018.

2. ВП 7-30(11).01 Довідник з основних понять військової топографії, КП КСВ ЗСУ, К: 2022.

3. ДМ до СТІ 000Г.16Л Інженерна підготовка, ЦОСМП ЗСУ та ГУП ЗСУ, 2019.

4. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол І), від 8 червня 1977 року. Звіти та аналітика для практичного опрацювання (Злочини РФ)

5. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими (Конвенція III,IV) від 12 серпня 1949 року.

6. Закон України «Про основи національного спротиву» від 16.07.2021 № 1702-IX (зі змінами та доповненнями).

7. Інженерна підготовка: Навчальний посібник /Д. Окіпняк, А. Баранов, Ю. Баранов, В. Малюк, В. Спільник, Д. Данилов. - Львів: НАСВ, 2022.- 383 с.
8. Курс стрільб зі стрілецької зброї і бойових машин КРП 03.032.056-2019 (01) – Львів: НАСВ, 2019.
9. Луньков А.В. Ожаревський В.А., Польцев І.В. Основи виживання у бойових умовах. Навчально методичний посібник Львів, АСВ 2014 рік
10. Медичне забезпечення. Вимоги до навчання всіх військовослужбовців з надання допомоги пораненим в умовах бойових дій (STANAG 2122 / AMedP-8.15, “REQUIREMENT FOR TRAINING IN CASUALTY CARE FOR ALL MILITARY PERSONNEL”, IDT).
11. Методичні матеріали “Підготовки штурмових груп (відділення, взвод) до ведення штурмових дій”. – Київ: Головне управління доктрин та підготовки Генерального штабу ЗС України, видання 2023 року.
12. Н. Б. Вербин, С. М. Жембровський, О. В. Петрачков та ін.]. – К. : Національний університет оборони України. Витримка та виживання на полі бою. Підручник. 2020 рік.
13. Навчальний посібник «Мінна безпека та протидія саморобним вибуховим пристроям» – Л.: НАСВ, 2019 – 365 с.
14. Навчальний посібник“ Організація військового зв’язку” ВІПІ ім. Героїв Крут, 2021.
15. Наказ НГШ № 258 від 9.07.2018 року “Про затвердження Керівництва з медичної евакуації у Збройних Силах України”.
16. Настанова “Тактичний зв’язок” ВКДП 6-110(03).01. Київ: ГШ ЗС України, 2020.
17. Національно-патріотична підготовка особового складу Збройних Сил України: навчальний посібник. Київ: Видавництво Скіф. 2023. 180 с.
18. Офіційний вебпортал Центру національного спротиву - методичні матеріали, рекомендації щодо безпеки, інформаційної гігієни та практик цивільного опору на ТОТ.
19. Посібник з вивчення організаційної структури підрозділів сухопутних військ збройних сил російської федерації. – Київ: ГУР МОУ, 2024. – 68 с.
20. Посібник. Щодо застосування озброєння іноземного виробництва у Збройних Силах України (інструкції з використання). Частина 1 (стрілецьке озброєння). ВП 7-(01).03.01.
21. Посібник. Щодо застосування озброєння іноземного виробництва у Збройних Силах України (інструкції з використання). Частина 2 (протитанкове озброєння). ВП 7-(01).03.01.
22. Стандарт індивідуальної підготовки СТИ-000Г. 21Л «Тактична медицина», затверджений наказом командувача Медичних сил Збройних Сил України від 28.12.2023 № 121.
23. СТИ 000Г.15Л Підготовка з радіаційного, хімічного, біологічного захисту (навчальний курс): Наказ ГШ ЗС України від 10 січня 2019 року № 8.
24. Стрілецька зброя та вогнева підготовка: навчально-методичний посібник / В. Дяченко, В. Ярмолук, О. Супруненко, О.Майборода, С. Григор’єв. – Одеса: ВА, 2021. – 364 с.

25. ТКП 1-160(31)03.01 Методичні рекомендації з психологічної підготовки військовослужбовців Збройних Сил України щодо формування стресостійкості до дій в умовах різкої зміни бойової обстановки, ГУ МПЗ ЗСУ, 2021.

26. Шмаль С. Військова топографія. Видавництво Ліра-К, 2018..

Додаткова література

1. Еванс Р., Седдон Б., Чарапін Й. Вибухові боєприпаси. Посібник для України. Видавництво Професіонал ВД: Рік видання 2023.

2. ATLS. Невідкладна медична допомога при травмі. Поглиблений курс для студентів/пер. з англ. – К.: Наш Формат, 2023. - 464 с. :іл.

3. <https://sich.ua/video/>

4. <https://tccc.org.ua/>

5. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права : монографія / В. А. Ліпкан. Київ : Фенікс, 2018. 240 с.

6. ДМ до СТІ 000Г(Б).06Л Довідковий матеріал командирам (інструкторам) для підготовки до проведення занять з тактичної підготовки

7. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України : офіційний вебсайт. Київ, 2026. URL: <https://ipiend.gov.ua/>

8. Керівництво з підривної (вибухової) справи у Збройних Силах України

9. Міжнародне гуманітарне право : навчально-методичний посібник / І. В. Андронов, О. О. Войтенко, М. М. Гнатовський та ін. ; за заг. ред. Т. Р. Короткого. Одеса : Фенікс, 2021. 268 с.

10. Міжнародне гуманітарне право. Особливості застосування в умовах збройної агресії РФ проти України : навчальний посібник / за ред. А. О. Кориневича. Київ : Видавничий дім «Центр учбової літератури», 2024. 312 с.

11. Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ) : офіційний вебсайт. Женева, 2026. URL: <https://blogs.icrc.org/ua/>

12. Міжнародний кримінальний суд: офіційний вебсайт. Гаага, 2026. URL: [icc-crj.int](https://www.icc-crj.int)

13. Нагорна Л. П. Регіональна ідентичність: український контекст : монографія / Л. П. Нагорна ; Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. 405 с.

14. Національний спротив: правові, організаційні та тактичні засади : навчальний посібник / О. В. Куртєєв, М. М. Поплавський, С. С. Чернявський та ін. ; за заг. ред. В. В. Чернея. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2022. 248 с.

15. Олена Ольховська. Основи мінної безпеки. Видавництво Кенгуру: Рік видання 2023.

16. Підручний збірник воєнних порад редакція «Суспільні системи» 2020 - 2023 роки <http://ukr-merezha.com/docs/59-pidruchnyy-zbirnyk-voyennykh-porad.html>

17. Про основи національного спротиву : Закон України від 16 лип. 2021 р. № 1702-IX // Відомості Верховної Ради України. 2021. № 41. Ст. 339. URL: rada.gov.ua.

18. Психологія бою: діяльність командира підрозділу щодо підтримання морально-психологічного стану особового складу в ході бойових дій. Навчально-

методичний посібник/ А.М. Романишин, О.В. Бойко, Д.Н. Богородицький «та ін.». - Львів: НАСВ, 2015. - 322 с.

19. Розумний М. М. Виклики національного самовизначення : монографія / М. М. Розумний ; Нац. ін-т стратег. дослідж. Київ : НІСД, 2016. 192 с.

20. Сайт ТРО <https://tro.mil.gov.ua/>

21. Сили територіальної оборони Збройних Сил України: офіційний вебсайт. Київ, 2026. URL: sprotyv.in.ua.

22. СТІ 000Г.22Л Психологічна підготовка (Курс індивідуальної підготовки) (За програмою базової загальновійськової підготовки).

23. У разі надзвичайної ситуації або війни. Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки 2021 рік.

24. Українська Гельсінська спілка з прав людини: офіційний вебсайт. Київ, 2026. URL: <https://www.helsinki.org.ua/>

25. Український інститут національної пам'яті : офіційний вебсайт. Київ, 2026. URL: <https://uinp.gov.ua/> .